

Životopis Petra Pavla z roku 1987 je precizně vypracován, některé pasáže jsou opravdu famózní, stojí za přečtení. Ten asi v NATU neviděli?

Narodil jsem se 1. 11. 1961 v Plané u Mariánských Lázní jako prvorozený syn. Otec v té době sloužil jako velitel samostatné roty 7.rp ZU v Milířích u Tachova, kde jsme také bydleli v rodinném domku střední velikosti. Matka byla zaměstnaná jako vedoucí místní prodejny Jednoty.

Vzhledem k otcovu povolání jsme se často stěhovali. Z Milířů byl otec přeložen do Litoměřic, kde pracoval rovněž jako velitel roty 7. rp ZU. Matka zpočátku pracovala jako referentka na okresní zemědělské správě, potom jako účetní - ekonom v JZD Rochov poblíž Litoměřic.

Já jsem zde navštěvoval mateřskou školu. V Litoměřicích se narodila má sestra Jitka. V roce 1967 jsme se přestěhovali do Kladna, kde jsem začal chodit do školy. Otec pracoval jako velitel poddůstojnické školy 71. rpr ZU, matka jako samostatný programátor - analytik.

Otec i matka byli zaměstnaní a tak sociální postavení naší rodiny bylo dobré. Měli jsme pěkně zařízený byt, auto a slušnou životní úroveň, což se projevovalo v tom, že jsem nikdy neměl pocit, že bych byl o něco ochuzován. Společenské postavení rodiny bylo z větší míry určováno postavením otce, který postupně stoupal ve funkcích a s jehož kolegy naše rodina udržovala přátelské styky.

Počínaje dobou, kdy jsem si začal uvědomovat své okolí, vzpomínám na své dětství jako na klidné a harmonické období. Rodiče spolu dobře vycházeli, nám potřebnou péči a lásku a od malička nás vedli k dodržování všelidských hodnot. K oběma rodičům jsem měl a mám stejný vztah, otec však pro mě od malička představuje autoritu, která v mnohém formulovala můj životní názor.

Vycházel jsem dobře i se sestrou a kamarády, kterých jsem měl díky sportu poměrně hodně. Kromě sportu, který mi zabíral hodně času, jsem neměl vyhraněné zájmy, ale zajímal jsem se střídavě o mnohé. Rád jsem četl.

Základní vzdělání jsem absolvoval s výborným prospěchem. Od páté do osmé třídy jsem měl vyznamenání. (Známky z osmé třídy: český jazyk 2, ruský jazyk 1, občanská nauka 1, branná výchova 1, dějepis 2, zeměpis 1, matematika 1, fyzika 1, chemie 2, přírodopis 1, tělesná výchova 1, výtvarná výchova 2, hudební výchova 1, pracovní vyučování 2).

Vynikat jsem se snažil ve všech předmětech. Více se mi to dařilo v ruštině, zeměpise, matematice, fyzice a přírodopisu, méně v češtině, chemii a kreslení.

Podle hodnocení učitelů při schůzkách SRPŠ však většina mých horších výsledků byla způsobena více nepozorností nebo zanedbáním přípravy než neschopností danou látku se naučit.

Celkově mohu říci, že jsem s učením problém neměl. Připravoval jsem se většinou sám, pouze o víkendech, kdy byl doma otec (služboval někdy VAAZ), se učil se mnou a s mou sestrou.

Jako snad u všech dětí ve školním věku obsahovala má přání ohledně budoucího povolání širokou škálu různých profesí a často se měnila, ale časem nabývalo stále konkrétnějších rysů přání být vojákem. V tom mě vlastně od malička nepřímo ovlivňoval můj otec. Ve volbě povolání mi rodiče ponechali volnost, ovlivňovali mě pouze doporučením a radou.

Od povolání vojáka jsem tehdy očekával a byly pro mě přitažlivé zejména určitá výjimečnost od normálního života, perspektiva a široké možnosti a absence stereotypu. Svou roli sehrála i možnost postoupit na gymnázium již z osmé třídy, která tehdy poprvé vešla v platnost. Proto jsem si po dohovoru s rodiči podal žádost o přijetí do vojenského gymnázia. Byl jsem přijat a k 1. 9. 1974 jsem nastoupil do Opavy.

Gymnázium jsem absolvoval s velmi dobrým prospěchem. Maturitní vysvědčení: matematika 3, český jazyk 1, fyzika 1, ruský jazyk 1. Na gymnáziu jsem měl lepší vztah k maturitním předmětům než k exaktním. To se odráželo i v dosahovaných výsledcích. V předmětech, které mě zajímaly, jsem dosahoval výtečných výsledků po celou dobu studia, těm ostatním jsem věnoval menší pozornost na úkor těch prvních.

Tato skutečnost se plně projevila při maturitní zkoušce z matematiky. Komise mi za znalosti projevené při zkoušce navrhla výbornou, můj učitel s přihlédnutím k průměrné snaze a výsledkům za celé čtyři roky prosadil dobrou. Takže mi tato známka pokazila maturitní vysvědčení, lekce, kterou mi tím učitel matematiky dal do budoucnosti, si dnes cením víc než případné jedničky. Pomohla mi i při studiu na vojenské vysoké škole ve Vyškově, kam jsem z gymnázia postoupil.

VVŠ pozemního vojska jsem si vybral přes pověst, kterou mezi absolventy má, proto, abych si úzkou specializací neuzavřel cestu k dalším možnostem studia a také proto, že jsem se chtěl dostat ke službě u výsadkářů.

Způsob vysokoškolského studia mi z dosavadních vyhovoval nejlépe, protože ponechává studentům určitou samostatnost v přípravě. Tomu odpovídaly i

dosahované výsledky. Počáteční problémy psychického rázu, kdy jsem se těžko vyrovnával s prostředím, se odrazily i ve sníženém hodnocení některých zkoušek.

Po překonání těchto problémů zmizely i problémy studijní a až do konce studia, včetně diplomové práce a státních zkoušek, jsem dosahoval už jen výtečného hodnocení. Zajímaly mě především jazyky a společenské vědy, ale i některé technické předměty a nauka o cizích armádách, kde jsem pokládal za prestižní otázku být mezi nejlepšími. I proto, abych měl po ukončení studia možnost výběru.

Po zkušenostech ze stáží u útvarů se můj zájem sloužit u výsadkářů ještě prohloubil. Zároveň s tím jsem však uvažoval o možnosti sloužit u radiového průzkumu, kde bych mohl využít a zdokonalit znalost angličtiny. V této oblasti však pracuje můj otec a obavy z toho, aby všechny mé výsledky, ať už dobré, či špatné, nebyly posuzovány z tohoto pohledu, byly hlavní příčinou mé další volby.

10. 8. 1983 jsem tedy nastoupil službu u výsadkového útvaru v Prostějově, zde pracuji již čtvrtý rok. Nemohu říci, že v mé práci nejsou momenty, které mě uspokojují, ale celkově spokojen nejsem. Celou svou dosavadní činnost, úspěchy i neúspěchy, považuji za přípravu na práci, kterou bych jednou rád dělal. Ztotožnil jsem se se svým povoláním z obecného hlediska, chci sloužit v armádě nebo v jejích službách, ale nelpím již na druhu zbraně, u které pracuji teď.

Od doby nástupu do armády jsem zastával pouze tři funkce. Na vysoké škole jsem byl půl roku zástupcem velitele čety. Tato funkce však je srovnatelná s předsedou třídy na jiných školách a nemá vysloveně vedoucí charakter. V Prostějově jsem nastoupil na funkci velitele čety a tu jsem vykonával dva roky.

Měl jsem deset podřízených vojáků, kterým v době mého nástupu zbývalo několik měsíců do odchodu do zálohy. To spolu s mými poněkud zidealizovanými představami o vztahu velitel - voják vedlo k tomu, že v prvním půlroce jsem nebyl hodnocen tak, jak bych si přál. Ve zbytku funkčního období dosáhla jednotka titul „vzorná četa“ a řadu výtečných výsledků, především v polní přípravě. Také díky nim jsem 26. 8. 1985 převzal funkci velitele roty, kterou vykonávám dodnes.

V prvním roce patřila jednotka k nejlepším u útvaru, v hlavních úkolech výcvikového roku dosahovala výtečných výsledků. Na tomto základě dosáhla titulu „vzorná rota“. V druhém roce, z důvodu dlouhodobého rozvelení jednotky k plnění pracovních úkolů, narostl počet kázeňských přestupků a poklesl morálně politický stav. Jako osoba jsem byl velmi kladně hodnocen za výsledky dosažené

při velitelstvo štábních zaměstnání, ale pro jednotku bylo toto období neúspěchů. Právem mé hodnocení z této doby není příliš pozitivní.

Se svými nadřízenými jsem vycházel dobře, kromě svého prvního velitele praporu v Prostějově, který však měl vztahové problémy téměř se všemi. S podřízenými mám snahu vycházet bez použití represivních opatření, jedním s nimi otevřeně, tak aby sami pochopili význam splnění uložených úkolů a plnění funkčních povinností i přínos, který jim z tohoto styku práce plyne. Podobně se snažím jednat i s ostatními lidmi.

Oba moji rodiče jsou členy KSČ a aktivně se účastní stranické práce. Otec po dobu svého působení v Kladně pracoval v Socialistické akademii. Tato činnost rodičů jakož i jejich názory a debaty v této oblasti přirozeně ovlivňovaly mé sourozence i mě. Otec mi vysvětloval různé společenské jevy na příkladech z praxe, na příkladech příbuzných a známých a budoval tak u mě správný náhled na svět a schopnost orientace.

Po dobu základní školní docházky jsem byl členem Pionýra, bez funkcí. Na gymnáziu jsem vstoupil do SSM, kde jsem se účastnil i politického vzdělávání v Leninském kroužku. Funkci jsem nevykonával.

Velmi příznivý vliv na mé dětství měla kromě otce osobnost mého dědy, kterého jsem považoval za vzor dobrých lidských vlastností. Vážil jsem si ho pro jeho skromnost, životní zkušenosti, vztah k lidem i k práci. Byl jedním z důvodů, pro které jsem později požádal o přijetí do strany.

Velký vliv na mé pozdější názory mělo léto roku 1968. Tehdy byli u nás na návštěvě přátelé ze Sovětského svazu. Právě na kontrastu mezi nimi na jedné straně a protisovětskými náladami na druhé mi otec srozumitelně k věku vysvětlil podstatu situace. Bylo účinnější než cokoli jiného a také trvalejší. A posměch ve škole ze strany spolužáků pro mou oblibu našich přátel mě v názoru tenkrát pouze utvrdil.

Negativním momentem mého dětství byl rozchod rodičů v roce 1973. Nesnažil jsem se zjistit a pochopit příčiny, které mé rodiče k tomuto rozhodnutí vedly, a na tomto základě jednoho odsoudit a s druhým zůstat. Bylo pro mě těžké rozhodnout se, ale vzhledem z výše uvedeného vztahu k otci jsem se rozhodl pro něho. Vůči matce jsem měl zpočátku pocit viny, ale situace se upravila a dnes navštěvuji stejně často oba rodiče a na našich vztazích se nic nezměnilo.

Sourozenci žili ve stejných podmínkách jako já, proto i jejich politický vývoj se ubíral stejným směrem. Sestra se v roce 1981 vdala a žije v jiném prostředí, ale na její orientaci to nemám vliv.

Rodiče udržovali blízké styky především se svými rodinami a nejbližšími příbuznými. Vzhledem k otcovu povolání a vzdálenosti mezi naším bydlištěm a bydlištěm našich příbuzných byla frekvence styků velmi malá, ale mohu říci, o to srdečnější. V současné době se stýkám pravidelně pouze se svými rodiči a matkou mé ženy, rodinou otcova bratra a s matkou mého otce. Těchto vztahů si cením pro jejich čistotu a upřímnost. S ostatními příbuznými, včetně sestry, se vídám jen velmi zřídka.

Dobré kamarády mám dva ze společného studia v Opavě a později ze čtyřletého soužití ve Vyškově. Spjoval nás přibližně shodný temperament, řada shodných názorů, vztah k přírodě a společné záliby, ale i vzájemná rivalita ve studiu. Dnes, přestože písemný styk téměř neudržíme a osobně se setkáváme pouze příležitostně, naše vztahy se nijak nezměnily, naopak, čas jim dal novou kvalitu.

Z mých příbuzných, přátel a známých se nikdo politicky negativně nevyvíjel, nedopustil se protistátní ani protispolečenské činnosti ani právních přestupků.

Nejvíce diskuzí na politická, sociální, světonázorová a etická témata jsem vedl s otcem při svých návštěvách doma. Do doby než jsem si vytvořil vlastní názor, většinu svých otázek a pochybností jsem řešil s otcem, který měl pro mě vždycky čas a radu.

Zdravotní ani společenské problémy jsem nikdy neměl. Co se týká problémů psychický, odpovídaly postupnému utváření světového názoru a nepřesahovaly normální meze. V oblasti vztahů jsem měl zpočátku problémy s někdy až XXX upřímností, protože jsem se domníval, že už jen samotná existence pravdy na mé straně mě opravňuje k tomu, abych na ní trval za každé situace. Na formování mých charakterových vlastností a názorů měli rozhodující podíl rodiče, otcovi rodiče a bratr, osobní příklad mě blízkých lidí a v nemalé míře i knihy.

Chci-li odpovědně vykonávat funkci velitele roty, mnoho volného času mi nezbývá. Proto mám snahu to málo co nejefektivněji využít - odreagovat se, odpočinout si, něco nového se dozvědět. Tomu odpovídá i náplň volného času - sport, knihy nebo časopisy, kino nebo divadlo, posezení s přáteli. Pokud mám volného času víc, navštívím se ženou své rodiče nebo si vyjedeme na hory.

Z časových důvodů se sportu věnuji rekreačně. Podle podmínek a počasí se věnuji kondiční kulturistice, vytrvalostnímu běhu, plavání, vysokohorské turistice a

horolezectví. Nemám vyhraněnou formu oddechu, řídím se vždy podle momentální potřeby a situace. Proto jednou dám přednost návštěvě u přátel a podruhé se raději sám proběhnu. Mou zálibu v cestovní a turistice vzbudili rodiče svým způsobem trávení dovolené, který jsem v podstatě převzal. Téměř všechny dovolené až do konce gymnázia jsem proto strávil s rodiči soukromými zájezdy do některé ze sousedních socialistických zemí. Podobným způsobem trávím dovolené teď se ženou.

Nejvíce dojmů ve mě zanechala měsíční cesta po Sovětském svazu, kterou jsme v roce 1978 podnikli autem na pozvání našich přátel. Byla pro mě otevřenou učebnicí v praxi a plně odpovídala mým představám o dovolené.

Nejradostnějším okamžikem v mém dosavadním životě byla chvíle, kdy jsem byl po osmi letech studia, odloučení od rodiny, po množství pochybností a problémů promován před zraky svých rodičů červenými diplomem a odměněn za výtečné výsledky. Jejich radost a pýcha byly mou malou splátkou za všechnu starost a péči.

Na druhé straně nejbolestivější vzpomínkou je rozchod rodičů a následné citové tápání mezi vztahem k rodičům a pocitem viny vůči matce.

Mé plány a má přání na příštích 15 - 20 let jsou přibližně tato:

Po stránce vlastní pracovní perspektivy - dostat se k práci, ve které budu moci využít znalosti jazyků, případně i cizích zemí, která bude vyžadovat tvořivý přístup a improvizaci, ve které najdu seberealizaci a uspokojení.

Po stránce materiální nemám zvláštní nároky já ani moje žena. Chci pouze pro ni a pro naše budoucí děti vytvořit příjemné prostředí s těmi možnostmi, které jsem měl já. Založení rodiny zatím neplánujeme, ale perspektivně počítáme se dvěma dětmi. Protože jsem sám zažil rozchod rodičů a mé ženě otec zemřel, chtěli bychom našim dětem vytvořit úplnou a spolehlivou rodinu.

Co se týká zvýšení kvalifikace, chci nejprve dokončit studium angličtiny složením zkoušky II. stupně, potom zahájit studium dalšího jazyka. Po uplynutí pětileté lhůty praxe u útvaru chci využít možnost postgraduálního studia. Znalost cizích zemí patří k mým zájmům již od základní školy a této zálibě se věnuji průběžně.

Již s nástupem do armády jsem se smířil a vyrovnal s faktem, že nebudu vždycky sloužit jen tam, kde se mi líbí, proto je pro mě rozhodující práce, kterou dělám a ne místo, kde ji dělám.

Nejvážnější problém jsem řešil v období říjen - listopad 1983, kdy na mě největší tíhou dopadlo prostředí VVŠ ve Vyškově a kdy jsem uvažoval o přerušení studia i za cenu vážných osobních i rodinných problémů. Trvalo mi dlouho, než jsem překonal toto pesimistické období, ale z krize jsem se dostal a problém vyřešil bez následků.

Jako každý, představoval jsem si svou životní XXX zprvu poněkud zidealizovaně. Postupně jsem však přesunoval žebříček hodnot. Když jsem si udělal ve věci jasno, hledal jsem u své budoucí životní partnerky především spolehlivost a schopnost vytvořit klidné rodinné zázemí, shodu v základní životní orientaci a názorech, porozumění pro mou práci a její zvláštnosti a s tím související spolehlivost kádrovou.

U své ženy si cením vlastnosti u žen neobvyklé a to mlčenlivosti. Je trochu uzavřené povah, nepodléhá afektům a je skromná v jednání i v praktickém životě. Větší cenu však pro mě má fakt, že má porozumění pro mou práci, že se orientuje více na rodinu než na společnost a že umí vytvořit klidné a příjemné domácí prostředí.

Pozitivně na mě působí její důvěra v moji osobu, která mi často zpětně dodává sílu v situacích, kdy začínám pochybovat. Manželčina uzavřenosti také někdy brzdí můj temperament ve společnosti. Na druhé straně terčem její kritiky je moje občasná náladovost a z ní vyplývající vznětlivost.

Podle vyjádření mé ženy si ona u mě cení houževnatost při řešení běžných i složitějších životních problémů.

Moje žena projevuje potřebnou zodpovědnost a samostatnost při snaze zvýšit si stávající kvalifikaci a v přípravě se na mě jen zřídka obrátí s žádostí o radu, mou pomoc ale potřebuje v oblasti politické orientace a přehledu.

Podobné vlastnosti, které mi vytýká moje ženy, byly příčinou ojedinělých nesrovnalostí s mými nadřízenými. Především tedy vznětlivost v případech neobjektivního hodnocení práce mé nebo mých podřízených. S postupem času mě však zkušenosti učí jednat rozumněji a je to k prospěchu věci. S podřízenými ani přáteli jsem dosud vážnější problémy neměl. Zanedbatelné dílčí názorové neshody jsem se vždycky snažil řešit trochu s nadhledem a netrvaly nikdy dlouho.

Dá se říci, že vlastnostem, kterých bych se chtěl v budoucnu zbavit, mě postupně odnaučuje život sám v závislosti na rostoucí potřebě umění jednat a vycházet s lidmi kolem sebe. Jedná se hlavně o to zvýšit sebeovládání v situacích, kdy vím,

že jsem v právu, ale kdy také cesta k úspěchu často nevede přes přímé prosazování pravdy hned na místě.

Zbavit se chci již jmenované vznětlivosti a náladovosti. Naopak rád bych získal větší sebekontrolu v těch situacích, které mi zvyšují hladinu cholesterolu v krvi.

Při rozhodování jsem v životě často jako součást rozhodnutí přijímal příklad lidí, kterých jsem si vážil a které jsem uznával za hodné následování. Podobně tomu bylo s rozhodnutím vstoupit do strany, kde navíc sehrálo svou roli přesvědčení, že po stranické linii a lze vyřešit i problémy, které se velitelskou cestou řeší jen velice těžko a v neposlední řadě bych rád svým přispěním pomohl odstraňovat ty nedostatky, které v naší společnosti dosud přetrvávají.

Členství v KSČ mě ovlivňuje ve dvou směrech. Na jedné straně mi dává dobrý pocit, že se mohu osobně účastnit a ovlivňovat řešení společenských i pracovních problémů, na druhé straně mě motivuje k dosahování lepších výsledků než ostatní i ve vztahu ke kolektivu.

Snažím se na svém stupni uplatňovat zásady XXX, které v současnosti hýbou společností, což u mě konkrétně znamená snižovat počet kázeňských přestupků vojáku a cestou efektivního výcviku dosahovat výtečných výsledků v bojové a politické přípravě podřízených. V této snaze jsem v uplynulé době dosáhl řady velmi dobrých výsledků a jsem tedy názoru, že v tomto směru jsem povinnosti člena KSČ plnil dobře. V posledním výcvikovém období se mi však nepovedlo stanovené úkoly beze zbytku splnit, především v oblasti kázně podřízených vojáků. Tyto nedostatky nebyly však odrazem mé nechuti nebo nezájem, byly důsledkem mých chyb v řídicí práci.

S prosazováním politiky strany proti dílčím nesprávným názorům se potýkám často při vedení politického školení vojáků. Vycházím přitom ze znalostí získaných ve škole, z trvalého sledování současné vnitřní i mezinárodní situace a ze samostudia.

Za dobu svého studia i dosavadní službu u útvaru jsem byl kromě kladného hodnocení také kritizován. Na oprávněnou kritiku vycházející z objektivních příčin nedostatků reaguji bez odporu, mrzí mě a nutí ke zvýšení snahy v kritizované oblasti. Neoprávněná kritika, které se však někdy zřejmě vyhnout nelze, mě naopak stojí hodně přemáhání a ubírá mi na chuti k práci.

Při studiu na vysoké škole mě z politické přípravy zaujala nejvíce ekonomie. V současné době sleduji pozorně mezinárodní dění, příčiny a souvislosti různých jevů ve světě i u nás a to prostřednictvím publicistických a zpravodajských

pořadů televize, četbou novin, časopisů a knih zaměřených na objasnění některých politických problémů minulosti i současnosti.

Členem strany, podobně jako členem výboru ZO KSČ jsem poměrně krátkou dobu a zatím sbírám zkušenosti, učím se na úspěších i problémech naší organizace i formách stranické práce.

O politických otázkách diskutuji nejen s kolegy v práci, ale někdy také doma s manželkou, především v reakci na nějakou zajímavou zprávu v novinách nebo v televizi.

V současné době si nejvíce hrdosti zaslouží iniciativa, zodpovědnost a pružnost Sovětského svazu a ostatních socialistických zemí, se kterou předkládají světu mírové návrhy všeho druhu, dále způsob řešení problémů v sovětské společnosti, který přebírají i ostatní země socialistického tábora. Z úspěchů naší republiky si nejvíce vážím poměrně vysoké životní úrovně naší společnosti a faktu, že se nám podařilo vyrovnat platební bilanci se Západem.

Pojem socialistický způsob života konkretizuji na své podmínky následujícím způsobem:

Pracovat svědomitě a efektivně, dosahovat dobré a výtečné výsledky ve všech oblastech, iniciativně a samostatně přistupovat k řešení problémů, navést dobré a konstruktivní pracovní vztahy s nadřízenými i podřízenými.

V osobním životě se řídit zásadami socialistické morálky a všeobecně platnými etickými normami, vytvořit spolehlivě fungující rodinu, která zabezpečí dobrou výchovu našim dětem, aktivně vyplnit volný čas ať už kulturou, sportem nebo realizací koníčků.

O způsobech, jak se socialistický způsob života snažím realizovat v praxi, jsem se již zmínil.

Studium cizích jazyků patří mezi mé záliby. Na základní škole jsem se sám věnoval základům němčiny, které jsem si později udržoval pro potřeby soukromé rekreace. Od nástupu na gymnázium se učím angličtinu. Pokračoval jsem v ní i na vysoké škole a po nástupu k útvaru jsem absolvoval dálkové studium na zahraniční fakultě VAAZ, které jsem ukončil zkouškou II. stupně. Teď se snažím rozšířit si slovní zásobu i znalosti reálií anglicky mluvících zemí, abych se mohl přihlásit ke zkoušce III. stupně. Tím studium angličtiny ukončím a chci se věnovat dalšímu jazyku.

Na vysoké škole jsem studoval po dvou letech všeobecného motostřeleckého výcviku specializaci vševojskový průzkum, ze které jsem také složil státní zkoušku. Velká pozornost zde byla zaměřena na techniku. Měl jsem k technickým předmětům dobrý vztah, zejména k oblasti motorových vozidel. Jsem schopen provést na osobním i nákladním vozidle běžné opravy a údržbu.

Jednoduchým technickým výkresům rozumím, na složitější se netroufám. Fotografování se jako koníčku věnuji od dětství, filmu i fotografie si při dostatku času vyvolávám sám.

Jsem držitelem řidičského průkazu s oprávněním pro skupiny M, A, B, C, T a vojenským oprávněním řídit bojové vozidlo pěchoty. Od roku 1983 vlastním automobil značky Škody 110L. K mým zálibám patří literatura, cizí jazyky a země, fotografování, turistika pěší i motorizovaná a horolezectví.

Mám rád divadlo i výtvarné umění, ale nejdostupnější je pro mě literatura. Přináší mi potřebné odreagování, ale i poučení a inspiraci. Nejraději čtu beletrii a literaturu faktu. V knihovnách jsem přednostně hledal jména - Remarque, Hemingway, London, Alfridac, Heller, Hailey, Exupery, Šolochov, Dostojevskij, Feuchtwanger a z našich autorů - Čapek, Vančura, Borovský, ale i Hrabal, John a další.

Z knih, ke kterým se rád vracím, jsou to Tři kamarádi, Sbohem armádo, Stařec a moře, Hlava XXII, Osud člověk a mnoho dalších. Vyjadřují určitý životní názor, se kterým se ztotožňuji, a jejich hrdinové řeší životní problémy způsobem, který je mi blízký.

Z našich filmů mě v poslední době zaujaly Pavučina a Láska z pasáže, svou otevřeností při zobrazení palčivých problémů dnešní mládeže, ze zahraničních - Moskva slzám nevěří a Kramerová vs. Kramer, svým upřímným a lidsky přístupným podáním.

Poslouchám rád hudbu všeho druhu podle situace a nálady. Pokud však stojíme o hudební zážitek, pustím si v klidu do sluchátek buď Mozartovu Malou noční hudbu, nebo některou z varhanních skladeb Bachových.

Sám nehraji na žádný hudební nástroj.